

Vdiuerat legatos Antonius ut est dictum prius. mandata senatus spernerat: de quo & Ciceronis in primis acerbè nimis conquestus fuerat: obsidere & oppugnare Mutinam non destiterat: Nec discessurum inde propalam dixerat: nisi concessam sibi a populo romano prouinciam pulso Decimo obtineret: percussoribus & bonis omnibus. Sed Ciceroni ante omnes minatus mortem erat fame laborabat. Decimo uer appetebat: quare Hircius & Octavius propius Mutinā castra posuere: post plurima sed leuia & equæstria & pedestria

Senatui. P. q. R. pollicitus esset. Eamq; rem. S. P. q. R. gratā acceptamq; esse: eiq; honori dignitatiq; eam rem fore. Hoc uel coniungi cum hoc. S. C. licet: uel se iungi potest: separatumq; perscribi: ut proprio. S. C. Pompeius collaudatus eē uideatur.

Finis Philippicæ. XIII.

M. T. C. in. M. Antonium Philippica. XIII.

VLtis ex litteris quæ recitata sunt. P. C. sceleratissimorum hostium exercitum cæsum fulumq; cognoui: sicut id quod eū omnes maxime optamus: ex ea uictoria quæ parata est: cōsecutum arbitramur. D. Brutum egressum iam Mutina esse si cognouissem: propter cuius periculum ad saga issemus: propter eiusdē salutem redeundum ad pristinum uestitum sine uilla dubitatione censerem. Ante uero q̄ ea res quam audivissime Ciuitas expectat allata sit: leticiæ risus satis est maxime præclarissimæq; pugna: reditum ad uestitum consecræ uictoriæ reseruata: consecratio autem huīns belli est. D. Bruti salus. Quæ autem ē ista sententiā: ut in hodiernum diem uestitus mutetur? Deinde cras sagati prodeamus? Nos uero cum semel ad eum quē cupimus optamusq; uestitum redierimus: id agamus ut eum in perpetuum retineamus. Nam hoc quidem cum turpe est: tum ne diis quidem immortalibus gratum ab eorundem aris ad quas togati adierimus ad saga sumenda: discedere. atq; animaduerto. P. C. quosdam huic fauere sententiæ. quorum ea mens: idq; cōsilium est: ut cum uideant illum gloriosissimum. D. Bruto futurum diem: quo die propter eius salutem redierimus ad uestitum hunc tantum ei fructum eripere cupiant: ne memoriæ: posteritatiq; prodatur: propter unius Ciuis periculū. P. R. ad saga iuisse: propter eius salutem redisse ad togas: tollite hanc: nullam tam prauæ sententiæ causam reperietis. Vos uero. P. C. cōseruare auctoritatem uestram: manete in sententiā: tenete uestra memoria quod sæpe ostendistis. Huius totius belli in unius uiri fortissimi & maximi uita positum esse discrimen ad. D. Brutum liberandum Legati missi principes Ciuitatis qui illi hosti ac patricidæ denunciarēt: ut a mutina discederet: eiusdem. D. Bruti conseruandi gratia Cons. sortiti: ad bellum profectus. A. Hircius cuius imbecillitatem ualitudinis animi uirtus: & spes uictoriæ cōfirmauit: Cæsar cum exercitu comparat primis pedestribus. R. P. liberasset: neqd postea sceleris oriretur: profectus

cerramina pugnarum tandem est: totis utriusq; exercitus uiribus: uictus est & fugatus Antonius: Romæ nunciata res est: sed tumultuariæ. Multi censebant deponēda saga: & ad pristinum uestitū redeundū Dissuadet Cicerō. Et quā totiens cum Antonio concursum est: totq; utriq; cædes ædite: nō eē ulterius differendum dicit: quā hostis ille iudicetur: cum præsertim supplicationes decernantur: quæ non nisi uictoria de hostibus habita decerni solēt. scelera commemorat. L. Antonii: & in Parmenles crudelitate. De quibusdam dissipatis rumoribus & timore plurimum ac suo multa dicit: quædam de se prædicat. Laudat Octauium: de honore illis tribuēdo refert qui pro patria ceciderunt: suā in fine dicit sententiā: & quinquaginta dierum cense decernendas supplicationes: ac constituta a senatu militibus p̄mia persoluenda. Est in deliberatio genere oratio: statim dissuadet saga muranda esse rogis: id quod plures faciendum censebant. Arbitramur: nō etiam compertum habemus. D. Brutum obsidione liberatum. Læticie risus satis est: ut rideam & hilares simus. ordo autē est. Risus læticie satis ē: uictoriæ pugnae clarissime: reditum ad uestitum consecræ uictoriæ reseruatae. Deinde cras sagari prodeamus: si acceperimus adhuc obsideri Decimum. Huic fauere sententiæ: ut ad pristinum uestitum redeamus. Unius ciuis: Bruti. Tollite hanc: q̄ Bruto inuidetur. Sortiti: ut alter Romæ uiueret: alter in Galliam proficisceretur. Cæsar Octauus. Primis uestib⁹ quæ a. M. Antonio patæ erant: & iminebant: cū Brundisio rediret: nisi Octau⁹ obstisset.

Dolorem domesticū: de patris cæde. A quo: Panfa. In tibi: in eo ipso loco. Spe: quā nunc concipimus euasisse Brutū. Vim fortunæ: quæ adhuc posset Bruto obesse obfesso. Significatio: ostendebant enim se Ciceroni assentiri. Et a Propr. sic legendū est pro prætorē. s. Octauio. Tertio Cæsaris prælio: quo Octauus cōstitit: si hostes fuere Antoniani: quorū sanguis a militib⁹ nostris ē effusus: pietas ī patriā militū nostrorū summa fuit: eorūde uero nefariū scelus uocandū si ciuū sanguinē effudere. Sed hostes fuerē nō ciues: qm̄ oēs hostes scelere antecessit. Nisi mucrones &c. qd' ridiculū esse dicit. Supplicationes: oñdit uehementer errare q de cernendas censeant supplicationes: & gratulandum diis im mortalibus: ac ciues nō hostes dicant cæfos quasi probaturi dii sint: decretas pro ciuū cædibus supplicationes. Gratæ ac si dicat minime. De im probis inquit & audacib⁹ uerba sunt aduersariorū de improbis & audacibus ciuib⁹ uictis decernuntur supplicationes.

Clarissimus uir: Qu. Fufi⁹ aut Piso. Quæ sunt &c. Sed hæc maledicta in urbanis litib⁹ usurpanē: nec iniuste nā q accusant ī foro & ī ciuilib⁹ cau sis īprobi dici solēt: & audaces.

Euelli inter &c. deprauat⁹ locus ē & euellit terminos legendū. Ironice aut inqt sic īprobi & audaces & Antoni⁹. & q eū sectantē uocādi sunt: ut ī litib⁹ ciuilib⁹ appellanē: qui sceleris qppia cōmittunt: cuius cū ac cusant: īprobi dicunt: & audaces: ut qui terminos euellit: te stamēta falsa pueris subiciūt. aut eiicit uicinos ex suis prædiis: quod fieri frequenter solet a potētiorib⁹: aut adolescentulos pupillosq; circumueniūt hæc inqt faciūt Antonius & q eum sectantur: ut īprobi & audaces appellandi sint: quasi dicat minime hæc: sed contra patriam bellum gerunt: & nobis exitium machinātur & minatur. Quattuor cōs. Hirto: Panfæ. Decimo: Plāco.

Suis cladibus: quas ipsi sibi machinant. Facinus: Trebonii cæde. Ab hoc tēplo: capitolio. Parmēsiū: ī Gallia cisalpinga: ī signis ciuitas Parma ē a fluuio q eam præterlabitur sic dicta Præludium: q qua si præludit fratris crudelitati. est. n. pludere prætentare atq; experiri rē: tractū a citharedis q ante legitimū sonū recēsent & prætentant chordas: Papi nius. Magnuscq; tibi proludit Achilles. Quos oportet illos quos deos odisse oportet.

est ad eundem Brutū liberandū uicīq; dolorē aliquem domesticum patriæ charitate. Qui d. C. Panfa egit aliud delectibus habendis. pecuniis cōparandis. S. C. faciendis grauissimis in Antoniū: nobis cohortandis. P. R. ad cām libertatis uocando: nisi ut. D. Brutum liberaret. A quo. P. R. frequens ita salutem D. Brutū una uocē depoposcit: ut eam non solum commodis suis: sed etiam necessitati uictus anteferet. Quod sperare nos quidem debemus. P. C. aut inibi eē aut iam esse confectum. Et spei fructum rei conuenit & euentui reseruari: ue aut deorum immortalium beneficiū festinatione præripuisse: aut uim fortunæ stulticia contempsisse uideamur. Sed quoniam significatio uestra satis declarat quid de hac re sentiatis: ad litteras ueniam: quæ sunt a consule & a Prop. R. missæ: si pauca ante quæ ad ipsas lras ptineant dixerō: Imbuti sanguine gladii. P. C. legionū exercitūq; nrōq; uel madefacti potius duorū Cōs. tertio Cæsaris plio si hostiū fuit ille sanguis sumamilitū pietas: nefariū scelus si Ciuiū. Quousq; igit is q oēs hostes scelere supera uit: noīe hostis carebit: Nisi mucrones et nrōq; milit tremere uultis: & dubitare utrū ī Ciue: an ī hoste figant Supplicationē decernitis: hostē nō appellatis: gratæ nrīs diis imortalibus gratulationes erūt: gratæ uictimæ cū interfecta sit Ciuiū multitudo: de improbis inquit & audacibus: nam sic eos appellat clarissimus uir: Quæ sunt urbanarum maledicta litium non iniusta: euelli: iternecti nota: testamenta credo subiciunt: aut eiiciunt uicinos: aut adolescentulos circunscribunt. His enim uiciis affectos & talibus malos & audaces appellare conuetudo solet bellum inexplabile infert. iiii. Conf. unus omnium latronum terrimus: gerit idem bellum cum Senatu. P. q; R. omnibus: quāq; ruit ipse suis cladibus. pestem: uastitatem: cruciatum: tormenta denuntiat. Dolobellæ ferrum & imane facinus qd' nulla Barbaries posset ignoscere: id deorum consilio factū esse testatur. quæq; esset factururus in hac Vrbe: nisi cum hinc ipse Iuppiter ab hoc templo mœnibus repulisset: declarauit in Parmensium calamitate: quos optimos uiros honestissimosq; homines maxima cum auctoritate huius ordinis. Po. q; Ro. dignitate coniunctos crudelissimis pœnis interfecit. Præludium illud & portentum. L. Antonius: insigne odium omnium hominū uel si etiā dii oderint quos oportet: omnium deorū. Refugit animus. P. C. ea quæ formidat dicere: Quæ. L. Antonius in Parmēsiū liberis de cōiugibus effecerit. Quas. n. turpitudines

Antonii libenter cum dedecore subierunt: easdem per uim lætenter aliis se intulisse. sed uis calamitosa e qua illis intulerunt: libido flagitiola qua Antoniorum oblita est uita. Est igitur quæquam qui hostes appellare non audeat: quorum scelere crudelitatem constat Carthaginensium uictam esse. Quæ enim in urbem tam immanis Annibal capta: quæ in parma subrepta Antonius: nisi forte huius Coloniae & cæterarum in quas eodem est animo: non est hostis putandus: Si uero coloniarum & municipiorum sine ulla dubitatione hostis est: quid tandem huius cælestis urbis quam ille ad expiandas egestates latrocinii sui concupiuit: quam iam peritus metator & callidus decempeda sua saxa diuiserat. Recordamini pro deos immortales. P. C. quod hoc bido timuerimus: a domesticis hostibus id est qui intra moenia hostes sunt: rumoribus improbissimis dissipatis: quos liberos: quos conciuum aspiciere poterat sine fletu: quos domum: quos testam: quos larum familiarum: iam aut foedicissimam mortem omnes: aut miserabile fugam cogitabant. Hæc a quibus timebant: eos hostes appellare dubitamus: grauius si quos attulerit nomen libenter assentiar. Hoc uulgari contentus uix sum: leuiore non utar. Itaque cum supplicationes iustissimas ex his litteris quæ recitatae sunt: decernere debeamus. Seruiliusque decreuerit: augebo omnino numerum dierum: Praesertim cum non uni sed tribus ducibus sint decernenda. Sed hoc primum ut faciam impatores appellent eos quorum uirtute & consilii foelicitate maximis periculis seruitutis atque iterum liberati sumus. Etenim cui nigrum his annis supplicatio decreta est: ut non Impator appellaret: aut minimis rebus gestis aut plerumque nullis. Quæ obrem aut supplicatio ab eo quæ addixit decernenda non fuit: aut usitatam honos puulgatusque tribuendus iis quibus est noui & singulares debent. At si quis Hispanorum aut Galloꝝ aut Thracum mille: aut. II. occidisset: non eum hac consuetudine quæ increbuit impatorum appellaret Senat: tot legationibus caelis tanta multitudie hostium interfecta: dico in qua hostium: quis hoc isti hostes domestici nolit: clarissimis ducibus supplicationis honorem tribuemus. Impatorum nomen adimemus. Quæ uero. n. honore: læticia: gratulatione in hoc templo ingredi debent illi ipsi huius Urbis liberatores: cum hesternum die prope eos res gestas me ouantem & prope triumphantem. P. R. in Capitolium domo tulerit. Is demum est mea quædam sententia iustum triumphum ac uerum. Cum bene de. R. P. meritis testimonium a consensu ciuitatis datur. nam siue in consensu gaudio. P. R. uni gratulabantur: magnam iudicium: siue gratias agebant: eo maius: siue utrumque nihil magnificentius excogitari potest. Tu igitur de te dixerit quæpiam: & quædam iuuat: sed iniuriæ dolore animo me pro consuetudinem gloriosum. Nonne satis est ab hominibus uirtutis ignatis gratiam bene merentibus non referri: etiam in eos qui omnes tuas curas in. R. P. salute defigunt. Scitis. n. per hos dies crebertimum fuisse sermonem: me per Idus quatuordecim dies hodie. cum fascibus descensurum: aliquem ne Imperatorem

Antonii. M. & Lutiæ foedissimæ & corruptissimæ pueritiæ. Altis: ut parmensium pueris & puellis quos stuprauerat.

Oblita: foedata & coingnata ab obliuio. Huius coloniarum Parmæ. Callidus: ironice.

Recordamini: nunciatum fuerat & si falso: quod mox dicetur: uictoriam assecutum Antonium: & infesto agmine ad urbem uenire. magnus timor & ingens in urbe fuerat trepidatio. Dissipatis: diuulgatis

Larem familiarem: cuiusque priuatæ domus deum praesidem. Grauius: quæ hostis.

Tribus ducibus: P. P. P. Octauo: Decimo. Ab eo: Seruilio. Appellaret tenatus: quasi dicat appellaret. Adimemus minime. Quanto: audita P. P. P. & Octauum uictoria gratulabundus populus domum cucurrit Ciceronis: & in Capitolium quasi uictorem & ouantem comitatus est. Tu igitur de te. f. hæc ais gloriabundus: ac si diceret: turpe est. Et quidem inuitus. f. dico inquit Cicerone. Iniuriæ dolor: quæ nam fuerit mox declarat. Nonne satis est: sufficiebat non referri mihi ab ignatis uirtutis gratiam: est enim hæc iniuria eaque non parua: sed addita est multo maxima quæ sinxerunt aliqui me consularibus insignibus arreptis ad accipiendum imperium descensurum: hoc diluit Cicerone. Aliquem ne imperatorem habituri erimus: sic dicebant quos sermones dissipabat:

IN. M. ANTONIVM

Crīmē ī Inuidiā quæret quæret ne Cicero hoc crimē & sce-
lus cū Inuidiā & odio omnium
ut Imperator descēdat. Cre-
do hoc: nunc Cicero. Con-
sultum: quæsitum & rogatum
num facturus se esset impera-
torem Catilina. In eum Ci-
ceronem. Quatenus: qua ra-
tione & quouisq. Hostia in-
gressus. Inuidia mea: ut odiū
in me concreat. Fōs: origo.

Apuleius: de quo supra di-
ctum. Male ageretur: male
mihi esset. Ieiuno: uacuo &
iccirco detrahendi cupidō &
mordendi causa: ut si faciunt q
ieiuni sunt. Crassus ille ora-
tor: de quo apud Ciceronem
de oratore. Illi principes: Ca-
ro: Bibulus: Pompeius. Ma-
le sentire: de repu. Moderari:
ut multi Antonium timentes
faciebant. Principatus: ut pri-
mus sit. Tu: quicūq. es: q. i
splendori meo inuides.

habiturū erimus crimē inuidiā quæret? Credo hoc ī gladiato
rē: aut latronē: aut Catilinā eē cōsultū: nō ī eū q ne qd tale ī. R.
P. fieri possit: effecerit: an ut ego q Catiliā hęc molierē sustu-
lerī: uerterim: afflixerī: ipse extiterī repēte Catilina? qb⁹ auspi-
ciis istos falces Augur acciperē: q̄tenus haberē: cui tarderem
q̄q̄ opīnor: nec fuisse tā sceleratū q hoc fingeret: tā furiosum q
crederet. Vñ igit ista suspicio: uel poti⁹ iste sermo: cū ut sci-
tishoc triduo uel q̄triduo tristis a Mutina fama manere: inflari
lætitiā atq̄ īsolētiā ipiū Ciues unū se ī locū ad illā Curia uirib⁹
poti⁹ suis q̄. R. P. infelicē cōgregabāt. Ibi cū cōsiliū inirēt d cæ-
de nrā: partirēturq̄ iter se q̄ capitolium: q̄ hostia: q̄ Urbis portas
occuparēt. ad me cōcursū futurū Ciuitatis putabāt. Quod ut
inuidia mea fieret: & cū uitā ēt piculo: famā istā falciū discipauē-
runt: falces ipsi ad me delaturi fuerūt. Quod cū eēt q̄i mea uo-
luntate factū: tū iper⁹ cōductorū hoīum q̄si in Tyrānū para-
bat: ex quo cades eēt uestig oīum cōsecuta. Quæ res patefecit
P. C. sed suo tpe ut toti⁹ hui⁹ sceleris fons aperiet. Itaq̄ Apu-
leius Tr. pl. meo oīum cōsiliorū periculorūq̄ iā inde a cōsula-
tu meo testis cōsci⁹ & adiutor dolorē ferre nō potuit. Doloris
mei cōtionē habuit maximā. P. R. unū atq̄ idē sentiente. In q̄
cōtionē cū me p̄ sūma cōiunctione & familiaritate liberare su-
spitōne falciū uellet: unā nocte cuncta cōtio declarauit: nihil
eē a me unq̄ de. R. P. nisi optime cogitatū. Post hanc habitā cō-
tionē duab⁹ trib⁹ ue horis optatissimi nuntii & litteræ uenerūt
ut idē dies nō mō me iniquissima inuidiā liberaret: sed etiam cele-
berrima. P. R. gratulatione auxerit. Hęc iterposui. P. C. nō tā
ut pro me dixerim: male. n. mecū ageret: si parū uobis essem si-
ne defensione purgatus: q̄ ut quosdā nimis ieiuno aīo & augu-
sto monerē: id qd ego semp fecissem: uti excellentiū Ciuiū uir-
tutē imitatione dignā nō inuidiā putarent: magnus ē in. R. P.
campus: ut sapiēter dicere solebat Crassus. Multis apertus cur-
sus ad laudem. Vtinā quidem illi principes uiuerent: qui me
post meum consulatum: Cū iis ipse cederem: principem non ī
uiti uidebant. Hoc uero tempore in tanta inopiā constantium
& fortium consulariū: Quo me dolore affici creditis cum alios
male sentire: alios nihil omnino curare uideam: alios parū con-
stanter in suscepta causa permanere: sententiamq̄ suam non p̄-
pter utilitatem. R. P. sed conspecto timore moderari: Quod
siquis de contentione principatus laborat: quæ nulla esse debet
stultissime facit: si uitiis cum uirtute contendit. Ut enim cursu
cursus: Sic in uiris fortibus uirtus uirtute superatur. Tu si ego
de Ro. Po. optime sentiam: ut me uincas: ipse pessime senties:
aut si ad me bonorum concursus fieri uidebis: ad te impro-
bos inuitabis: Nollem primum. R. P. causa: deinde etiam di-
gnitatis tuæ: sed si principatus ageretur: quem nunquam

expetiui: qd̄ tādē mihī eēt optatū? Ego. n. malis sententiis uī
ci nō possum: bōis forsitan possim. & libenter hāere nūc hāc
P. R. uidere: aī aduertere: iudicare: qdam moleste ferunt: pote
rat ne fieri ut nō p̄inde homines quoq; ut qsq; mereretur iudi
carent: Vt. n̄ de uniuerso Senatu. P. R. uerissime iudicat nul
lis. R. P. tēporibus hunc ordinē firmiorē. aut fortiorē fuisse: sic
de uno quoq; n̄m & maxime q̄ hoc loco sn̄ias dicim? sciscitā
tur oēs: auēt audire qd̄ qsq; senserit. Ita de uno quoq; ut quēq;
meritum arbitrant: existimāt: Memoria tenēt: me ante diem.
xiiii. Kl. Ian. p̄cipē reuocādaē libertatis fuisse: me ex Kal. Ian.
ad hanc horā uigilasse. R. P. meā domum: meaſq; aures dies et
noctes oīum p̄ceptis mōitūſq; patuisse: meis litteris: meis nū
tiis: meisq; cohortationib⁹ oēs q̄ ubiq; essent: ad patriā p̄sidi
um excitatos meis sententiis a Kal. Ian. nunq̄ legatos ad Anto
niū: semp̄ illū hostē: semp̄ hoc bellū ut ego qui oī tpe uerā pa
cis auctor fuissem: huic esse nomini pestifera pacis inimic⁹. ii
dē Vētidū cū aliis Tr. pl. uoluisse Vnū eē sēper hostē. In has
sn̄ias meas sī Conſſ. designati discessionē facere uoluissent: oī
bus istis lat. onibus auctoritate ipsa Senatus iam pridē de māi
bus arma cecidissent. Sed qd̄ tū nō licuit. P. C. id hoc tēpore n̄
solum licet: uerum & necesse ē: eos q̄ re sunt hostes: uerbis no
tari: sententiis nostris hostes iudicari. Antea cū hostem aut bel
lū noiāsem semel & sapius: Inīam meā de numero sententiā rū
sustulerūt: qd̄ i hac cā iā fieri n̄ pōt. Ex lris. n. C. Pāsā. A. Hir
tū Cōsulū. C. Cāsaris Propr. de honore diis imortalibus ha
bendo: sententiā diximus: supplicatōem mō q̄ decreuit: idem
imprudēs hostes iudicauit. Nūq̄. n. i ciuili bello supplicatio d̄
creta ē: decretā dico: ne uictoris quidē lris postulata est. Ciuile
bellum Cōf. Sylla gessit: legionibus i Urbem adductis: quos
uoluit expulsi: quos potuit: occidit: supplicatōis mentio nulla.
Graue bellū Octauū isecutū est. Supplicatio nulla uictoriā.
Cinnā uictoriam imperator ultus est Sylla: nulla supplicatio
decreta a Senatu. Ad te ipsum. P. Seruiliū misit ulla Collega
lras de illa calamitosa pugna pharsalia: nū te de supplicatione
uoluit referre: p̄fecto noluit. At misit postea de Alexātria: de
Pharnace. Pharsalia uero pugnae triumphū qd̄ egit. Eos. n.
Ciues pugna illa sustulerat: qb⁹ nō mō uictorib⁹: sed et uiuis
& icolumis & flores Ciuitas eē posset. Q d̄ idē cōtigerat supio
ribus bellis ciuilibus: nam mihī Conſuli supplicatio nullis ar
mis sumptis non ob eadem hostium: sed ob conseruationem
Ciuium nouo & inaudito genere decreta est. Quamobrem
aut supplicatio ob conseruationem. R. P. pulcherrime postu
lantibus nostris Imperatoribus publice deneganda est: quod
prater Gabinium contigit nemini: aut supplicatio est decer
nenda: hostes iudico: cum uictores appello Imperatores.

Quod mihī esset oprati⁹. q̄
tecum de principatu cōtender
Fulū certe aut Pisonē signifi
cat. Hāc: me ralem esse.

Poterat nunc fieri: minime fi
eri poterat. Ad Antonū mit
ti uoluisse. Idem: cū cer me
moria tenent: me unum uolu
isse: semper Vētidū cū aliis
trib. ple. qad Antonium se cō
tulerunt: hostem eē. Conſſ.
designati: Pāsā & Hircius.

Discessionem: senatus cōsul
tum p̄ discessionem: cum oēs
assentirentur Ciceroni. Su
steulerunt: q̄ ciues hostes ap
pellarem. Imprudens: incau
tus & minus aduertēs. Octa
uit: qui Cinnā expulsi. Colle
ga: scripsit ne ad te amicum &
collegam Iulius ut de supplica
tione et decernēda referēs i se
naru. De Alexātria: de uic
toria Alexādrina & Pharna
ce magni Mithridatis filio de
uicto: quē intra quātū q̄ affue
rat diem: quatuor quibus i cō
spectū uenerat profligauit ho
ris: quā uictoriā celeritatē ad
Amantium familiārē trib⁹ scri
psit uerbis. uēt: uidi: uici. Ne
trūphū qd̄ egit: ut triumphare
p̄ uictoria ciuili belli romāis
legibus nō licebat: Et Lucan⁹
ait: bella geri placuit nullos ha
bitura triumphos. Superioribus
Syllā. Marit: Octauū Cinne
Prater Gabinium: is ē Ga
binus qui cōsul cū Pisonē Ci
ceroni fuit isestissimus: quo tē
pore i exilium trusus ē: Syriā p̄
cōsul tenuit: ob res cōtra par
thos gestas supplicationes po
stulauit: negatā sunt: Cicerōe
in primis id agere ne decerne
rentur. Hostes: qu ulsi sunt.

Amplissimi: consularis. Al
terū: imperator: quo nomine nō
appellabat q̄spiam: nisi cū ho
stibus conflixisset: & iustam ui
ctoriā adeptus esset: & ab exer
citu qdē hoc nomine honora
ri solēbant. Reipu. uitā re
seruauit: se morti subduxit: ut
diutius reipu. uiueret: sagitta p
eullus est: duobus uulneribus
acceptis: q̄bus quōtea perlit.

Alterū fecit: ut uictoria satif
faceret. Alterius: ut morte satif
facere. Illa: Quartam signi
ficat: & est sensus & Quarta le
gio & Martia ac septima ex ue
teranis militibus cōstans quæ
beneficia Iulii seruauerūt: cha
rū sibi esse senatus. P. q̄. R. no
men docuerunt: cū sic fortiter
& strenue pro senatu & .P. R.
pugnauerunt. Hoc prælio:
mutinenti: Cæsaris beneficia
seruassent rata esse uoluisent:
quæ Cæsar Iulius tradiderat
& constituerat. Aquilam. si
gniferi manu raptam cū cūcta
retor ille. Huic Ioui: capitolio
Dux latronum: Antonius.

Imperium: fasces & exerci
tum: ac proprætoris nomen.

Trium: Panfæ: Hircii: Cæ
saris. Restat: ut præmia pro
missa reddamus uictorib⁹: nā
mortuis iā p̄soluenda s̄ p̄mia.

Quo modo enim potius Pāsam appellem: etsi habet honoris
nomen amplissimi: quo Hircium: Est. n. ille qdē Conf. sed
alterū nomē beneficii ē. P. R. alterū uirtutis atq; uictoriæ. quid
Cæsare deorū beneficio. R. P. procreatum: dubitē ne appellare
Imp⁹ qui primus Antonii immane & fœdā crudelitātē nō solū
a iugulis nostris: sed etiā a mēbris & uisceribus auertit. Vnius
autem diei quot & quantæ uirtutes dii imortales fuerun⁹. Prin
ceps enī oīum Pāsa prælii faciēdi & cū Antonio cōfligēdi fuit:
dignus Impator legiōe Martia: digna legio Imperatore: cuius
si accerrimū impetū cohibere Pāsa potuisset: uno prælio cōse
cta res eēt. Sed cū libertatis auida legio effrenatius in aciē ho
stium irrupisset: ipseq; i primis Pāsa pugnaret: duobus piculo
sis uulnerib⁹ accepti subla: 9 e p̄lio Rei. p. uitā reseruauit. Ego
uero hunc nō solum ipatorē sed & clarissimū impatorē iudico
q̄ cū aut morte: aut uictoria se satisfactus: Rei pu. spopōdisset
alterū fecit. Alterius dii imortales omē auertāt. Quid dicam
de Hircio: q̄ re audita e castris duas legiones eduxit incredibi
li studio atq; uirtute: Quare iā illa quæ relicto Antonio se oī
cum Martia legiōe cōiūxit: & septia: quæ cōstituta ex uetera
nis: docuit hoc p̄lio militib⁹ his q̄ Cæsaris beneficia seruassent
Senatus. P. q̄. R. cas: nomen esse. In his uiginti cohortibus nul
lo eqtatu Hircius ipse aqlam quartæ legiōis cum inferret: qa
nullius pulchriore speciem Impatoris accepim⁹: cum tribus
Antonii legiōibus eqtatuq; cōflixit: hostesq; nefarios huic Ioui
maximo ceterisq; deorū immortalū tēplis Urbis rectis liberta
ti. P. R. nostræ uitæ sanguinūq; iminētes p̄strauit: fudit: occidit
ut cū admodum paucis nocte tectus metu p̄teritus princeps
latronum: duxq; fugerit. O solem ipsum beatissimum q̄ ante
q̄ se abderet stratis cadaueribus parricidæ: cum paucis fugie
tem uidit Antonium. An uero quilibet dubitabit appellare Cæsa
rē ipatorē: Aetas eius certe ab hac sententiā neminem deter
rebit qn̄ qdē uirtute supauit atātē. Ac mihi semp̄ eo maiora
beneficia Cæsaris uisa sunt: quominus erāt ab atate illa postu
lādī: cui cum ipium dabamus: eodem tēpe & sp̄e eius nominis
deferebamus: quod cum ē consecutus auctoritatem nostri de
creti rebus gestis suis cōprobauit. Hic ergo adulescēs maximī
animi: ut uerissime scribit Hircius: castra multarū legiōnū pau
cis cohortib⁹ tutat⁹ ē: secundumq; p̄lium fecit. Ita trium ipato
rum. P. R. uirtute consilio fœlicitate uno die locis plurib⁹. R.
.P. est conseruata. Decerno igit̄ eorū trium nominum. L. dieꝝ
supplicatōnes: quas ut honorificētissimis ueris ipse conseq̄ po
tero. complectar ipsa sententiā. Est autem fidei pietatisq; nr̄æ de
clararū fortissimis militib⁹ q̄ memores simus: q̄q; grati. Quam
obrem p̄missa nr̄a atq; ea quæ legiōibus bello confecto tribu
tuos nos spopondim⁹: hodierno .S. C. renouāda. cēseo. Equū

ē. n. militū taliū p̄fertī honorē cōiūgi. Atq; utinā. P. C. Ciuib⁹
oib⁹ soluerē nobis p̄mia liceret: q̄q̄ ea q̄ nos p̄misim⁹ studiose
cumulata reddem⁹. Sed id qdē restat ut spo uictorib⁹ qb⁹ Se
nat⁹ fides p̄stat: quē qa difficillimo. R. P. tpe secuti sūt: eos nū
q̄ oportebit cōsiliū sui p̄cēnitere. sed facile ē bñ agei: cū his ēt a
quibus tacentibus flagitari uidemur. Illud admirabilius & ma
ius: maximeq; propriū Senatus sapientis ē: gratiarum uirtutē
memoria prosequi: qui p̄ p̄ria uitam p̄fuderūt: quorū de hono
re utinam mihi plu: a i mentē uenirent: duo certe non preteri
bo quā maxime occurrūt: quorū alterū p̄tinet ad uiroꝝ forū
simoz gloriā Sempiternam. Alterū ad leniēdum mērorem &
luctū p̄ximoz. Placet igitur. P. C. legiois Martiæ militibus: et
eis q̄ una pugnantibus occiderunt: monumentū fieri q̄ amplissi
mum. Magna atq; incredilia sunt i Rem. p. huius merita legio
nis. Hæc se prima latrocinio abrupit Antonii. Hæc tenuit Al
bam: hæc se ad Cæsare cōtulit. Hæc imitata quarta legio parē
uirtutis gloriā cōsecuta ē. Quarta uictrix desiderat neminem:
ex Martia nōnulli in ipsa uictoria cōciderūt. O fortunata mors
quæ naturæ debita p̄ patria est potissimū reddita. Hos uero
p̄riæ natos iudico: quoz etiā nomen a Marte est: ut idem deus
Vrbem hæc gētibus: uos huic V: bī genuisse uideatur. In fu
ga: scæda mors: i uictoria gloriosa. Etenī mars ipse ex acie for
tissimum quēq; pignerari solet. Illi igitur impiū quos cecidistis
etiā ad inferos p̄cenas parricidii Iuent. Vos uero qui extre
mum spiritum in uictoria effudistis: piorum estis sedem &
locum cōsecuti. breuis autem uobis uita data ē: at memoria be
ne reditæ uitæ sempiterna: quæ si non esset longior q̄ hæc uita
qs esset tā amēs qui maximis laboribus & periculis ad summā
laudē gloriāq; cōtenderet. Actum igit̄ p̄clar̄ uobiscū for
tissimi dum uixistis. Nunc uero sanctissimi milites: q̄ uestra
uirtus nec obliuione eorum q̄ sunt: nec reticentiā posterioꝝ in
sepulta esse poterit. Cum uobis imortale monumentum suis
pene manibus Senatus. P. q; R. extruxerit multi sæpe exerci
tus Punicis Gallicis italicis bellis clari & magni fuerūt. nec ta
men ullis tale genus honoris tributum est: atq; utinam maio
ra possemus: quandoquidem a uobis maxima accepim⁹. Vos
ab Vrbe furentem Antonium auertistis. Vos rediē molientē
repulistis. Erit igit̄ extructa moles ope magnifico: icilæq; litte
ræ diuinæ uirtutis testes sempiternæ: nunq; q; de uobis eoz aut
q̄ uidebūt ur̄m mōumētū aut audiēt: gratissim⁹ sermo cōtice
scet. Ita p̄ mortali cōditōe uitæ imortalitatē estis cōsecuti. Sed
quoniā. P. C. gloriæ mun⁹ optis & fortiss. ciuib⁹ mōumēti ho
nor̄ p̄soluit: Cōsulemur eoz p̄xios: qb⁹ optia ē hæc qdē cōsola
tio. Parentibus q; tanta. R. P. p̄asidia genuerunt. Liberis q;
hēbūt domestica exempla uirtutis. Coniugibus q; his uiris

A qbus tacentibus: tritū ē puer
biū: Satis flagitare q̄ bene ser
uit & tacer. Memoria p̄seq;
ut memorē gratūq; se ostēdat.

Monumentū Polyādrium
hoc ē tumultam multoz rui
tuti extructū. Quæ uero de
bita: oino enī lege naturæ mo
riēdū fuit. Ex acie pignerari:
uelututi pignus accipere & ad
sele rapere: ac pro pignoꝝ quo
dam fortitudinis tenere. Pio
rū: in cāpis elisis ubi habitant
animæ beatorū de qbus plur a
Virgilius lib. vi. Redditæ:
quia accipimus a deo hāc uirā
cū reposita reddiduri: unde &
desungi uita dicuntur hoc ē ui
tæ officio nobis a deo attribu
to. Hæc: quā in terris & i cor
porib⁹ uiuim⁹: & una cū mor
te extingueretur.

Quod ipsum: inhumatum & desertum esse. Ara uirtutis: ueluti ara quædam uirtutis quâ omnes intuentes uenerentur: Ita censeo: ordo est ita censeo ob eas res senatum existimare & iudicare & reliqua: cū. C. Pansa consul: Imperator: in itinere &c. Occisione occiderit nullo superstiti. frequens apud Liuium Sermo: occisio potest esse unius aut paucorum: occido generalis est: Desyderauerit: amiserit: perdita desideramus unde desiderati dicuntur mortui. Prætor urbanus: qui ab sentibus consulibus maximus in urbe erat magistratus. Ad omnia puluinaria: ad omnia deorum templa & simulachra.

Re: effectu.

FINIS.

carebunt: quos laudare quæ lugere præstabit. Fratribus quæ in se: ut corporum: sic uirtutum similitudinem esse confident. Atque utinam his omnibus abstergere fletum sententias nostris consulibusque possemus: uel aliqua talis his adhiberi publice posset oratio: quæ deponeret morem atque luctum: gaudentque potius cum multa & uaria impenderet hominibus genera mortis: id genus quod est pulcherrimum oburgisse: eosque nec inhumatos esse: nec desertos. Quod tamen ipsum pro patria non miserandum putatur: nec dispersis bustis humili sepultura creatos: Sed cõtectos publicis operibus atque muneribus: eaque extructioe quæ sit ad memoriam æternitatis ara uirtutis. Quamobrem id quidem maximam solatium erit propinquorum eodem mōmēto declarari & uirtutem suorum & atatem & Senatus fidem & crudelissimi memoriã belli: in quo nisi tanta militum uirtus extitisset: parricidio. M. Antonii nomē. P. R. occidisset. Atque etiam censeo. P. C. quæ præmia militibus promissimus nos. R. P. recuperata tributuros ea uiuis uictoribusque cumulate: cum tempus uenerit persoluenda. Qui autem ex his quibus illa promissa sunt: pro patria occiderunt: eorum parentibus liberis coniugibus fratribus tribuenda censeo. Sed ut aliquando sententia complectar: ita censeo. Cum. C. Pansa Cõs. Imp. initium cum hostibus cõfligendi fecerit: quo prælio legio Martia admirabili incredibilique uirtute libertatem. P. R. defenderrit: Quod idem legiones tyronum fecerint. Ipseque. C. Pansa Cõs. Imp. cum inter media hostium tela uersaretur: uulnera acceperit: Cūque. A. Hircius Cõs. Imp. prælio audito & cognito fortissimo præstantissimoque animo exercitum castris eduxerit: impetumque in. M. Antonium exercitumque eius fecerit eiusque copias occisione occiderit: suo exercitu ita incolumi ut ne unum quidem militem desiderauerit. Cūque. C. Cæsar Imp. consilio diligentiaque sua castra feliciter defenderit: copiasque hostium quæ ad castra accesserant profligarit: occiderit: ob eas res Senatum existimare & iudicare eorum trium Imperatorum uirtute ipso consilio grauitate constantia magnitudine animi felicitate. P. R. fœdissima crudelissimaque seruitute liberatum. Cumque. R. P. Urbem: replauderunt immortalium bonam fortunamque omnium liberorumque cõseruarint dimicatōe & periculo uitæ suæ: ut ob eas res bene fortiter feliciterque gestas. C. Pansa. A. Hircius cõs. Imp. alter amboue: aut si aberit. M. Cornutus Pr. Vr. supplicationes per dies. L. ad omnia puluinaria cõstituat. Cūque uirtus legionum digna clarissimis imperatoribus exuerit: Senatū quæ sit antea pollicitus legionibus: exercitibusque nostris ea summo studio. R. P. recuperata re solutus. Cūque legio Martia princeps cū hostibus conflixerit: atque ita cum maior numero hostium cõtenderit: Cū plurimos cederent: cœperit nonnullos: cūque sine ulla necessitate pro patria uitam profuderit: Cumque simili uirtute reliquarum

legionum milites pro salute & libertate. P. R. mortem optinuerint: Senatui placere ut. C. Pansa. A. Hircius Cons. imp. alter ambo uel si iis uideatur: iis qui sanguinem pro uita libertate fortunisque. P. R. pro Urbe et implisque deorum immortalium profudissent: monumentum quod amplissimum locandum faciendumque. Urbem ad eam rem pecuniam dare: contribuere: soluere iubeant: ut extet ad memoriam posteritatis sempiternam: ad scelus crudelissimorum hostium: militumque diuinam uirtutem. Utque quae praemia Senatus militibus ante constituit: ea soluantur: eorum qui hoc bello pro patria occiderunt: parentibus liberis coniugibus fratribus. Eaque fratribus tribuantur: quae militibus ipsis tribui oportet: si illi uicissent: qui morte uicerunt.

MARCI T. C. Philippicae Fracisci Maturatii enarrationes in Philippicas. FINIS.
 Impressarum Venetiis per Ioannem de Tridino maxima cum diligentia. M. cccc. lxxxiiii. die. xxii. Martii.

Registrum huius operis.

a	sub quo	busque descrip.	l
Prima alba	laudat hanc	h	recusanti
Quantum	e	cupientem: &	nio. Equitatum
patres	res praeclare	Refellendi	Qui quiescunt
b	se dicit	multa de	m
dictis: quia	heu quod	i	nam redegeram
lius &	f	Quae pax	omnium
An eo quod	bus aut	gientem uel	na uoluisse
c	neque cuique	descriptione	n
Lucullis	nominis	k	turum pelagae
Sunt item	g	memoria	Audiuerat
go refertur	Ioue tonante	dit. Tenet	Antonii libenter
d	ait Romanos	Post Pansae	
quod in Ca.			

